

Vergaderjaar 2013–2014

26 150

Algemene Vergadering der Verenigde Naties

Nr. 135

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 januari 2014

In het debat in de Tweede Kamer over de begroting van Buitenlandse Zaken op 26 november jl. stelde het lid Ten Broeke vragen over de manier waarop de Kamer wordt geïnformeerd over de Nederlandse bijdragen aan de instellingen van de Verenigde Naties. In deze brief gaat het Kabinet nader in op deze vraag, in het bijzonder op de bijdragen aan gespecialiseerde organisaties en fondsen van de VN en de redenen voor die bijdragen.

In algemene zin kan worden gezegd dat Nederland bijdraagt aan internationale organisaties, omdat zij werken aan voor Nederland cruciale onderwerpen als vrede en veiligheid, de internationale rechtsorde en mensenrechten en duurzame economische ontwikkeling. Nederland heeft met deze bijdragen aanzienlijke invloed op het beleid van deze internationale organisaties. De actieve Nederlandse participatie levert ons land een reputatie op die op een veelheid van terreinen van nut is.

De Verenigde Naties beschikken als centrale mondiale organisatie over een unieke legitimiteit die hen een onvervangbare rol geven als het gaat om de normering en financiering van wereldwijde vraagstukken. Zij bieden daarbij de noodzakelijke expertise, schaal en coördinatie. Door de gezamenlijke donorinzet en het feit dat de ontwikkelingslanden zelf lid zijn van deze organisatie kan een groter effect worden bereikt. De brede vertegenwoordiging draagt bij aan gelijkwaardiger verhoudingen en evenwichtiger verdeling van de inzet. Door verschillende beleidsterreinen met elkaar in verband te brengen kan een brede organisatie als de Verenigde Naties zorgen voor de steeds belangrijker wordende samenhang. Voorbeelden zijn de vele facetten van de discussie over duurzaamheid of het gecompliceerde optreden in fragiele staten. Hoewel op het terrein van de samenwerking tussen de verschillende onderdelen van de VN nog veel valt te verbeteren is er geen geloofwaardig alternatief voor de coördinerende rol van de instelling.

1. De VN als kanaal voor ontwikkelingssamenwerking

Nederland gebruikt internationale organisaties als kanaal voor de uitvoering van het beleid van ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp. Verschillende internationale organisaties leggen zich toe op verbetering van seksuele en reproductieve rechten en gezondheid, voedselzekerheid, waterbeheer en veiligheid en rechtsorde in arme landen. Uitvoering van dat thematische beleid in een breder multilateraal verband heeft een belangrijke toegevoegde waarde. De hoogte van deze bijdragen aan de internationale organisaties wordt bepaald op grond van hun relevantie en effectiviteit.

2. Verplichte bijdragen voor vrede en veiligheid, de internationale rechtsorde en internationale publieke goederen

Het lidmaatschap van de Verenigde Naties en gespecialiseerde VN-organisaties zoals de FAO, ILO en WHO houdt in dat een contributie wordt betaald op basis van vastgestelde contributieschalen. Deze schalen bepalen ook de bijdrage die Nederland betaalt aan VN-vredesmissies. De contributies staan op de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken of op de begrotingen van betrokken ministeries. Verantwoording wordt afgelegd via de toelichting bij de begrotingen van de ministeries en in de HGIS-nota. Aanvullend kunnen vrijwillige bijdragen aan deze organisaties worden gegeven voor specifieke doeleinden. Het gaat dan bijvoorbeeld om het samenwerkingsprogramma voor betere arbeidsomstandigheden dat wordt uitgevoerd door de ILO.

3. Vrijwillige bijdragen op basis van effectiviteit en relevantie voor Nederland

Bijdragen aan de fondsen en programma's van de VN, zoals UNICEF, UNDP en UNHCR, liggen niet vast. De relevantie van de doelen en activiteiten van deze organisaties voor het Nederlandse beleid zijn bepalend voor de bijdragen. Daarnaast wordt scherp gelet op de effectiviteit van de organisaties. Deze uitgaven zijn terug te vinden op de begroting van Buitenlandse Handel en ontwikkelingssamenwerking.

4. Scorekaarten bepalen bijdragen en worden gedeeld met de Kamer

De relevantie en effectiviteit van de internationale instellingen worden regelmatig door het kabinet beoordeeld en de Kamer wordt hierover geïnformeerd. Over alle internationale organisaties waaraan Nederland een substantiële bijdrage geeft wordt elke twee jaar een scorekaart opgesteld. Deze bepalen de bijdragen aan VN-instellingen, internationale financiële instellingen zoals de Wereldbank en regionale ontwikkelingsbanken en mondiale fondsen zoals het Global Fund. Dit is een arbeidsintensief proces waarbij een veelvoud van gegevens wordt gebruikt, inclusief de visie van ambassades en andere donoren. In juli 2013 werd de laatste serie met een toelichtende brief aan de Kamer gezonden. De volledige versie van de scorekaarten is op de internetsite van de Rijks-overheid geplaatst.

5. Richtlijnenbrief AVVN geeft additionele ontwikkelingen weer

Het algemene beleid met betrekking tot de Verenigde Naties wordt jaarlijks uiteengezet in de Richtlijnenbrief voor de Algemene Vergadering. Deze brief wordt in een Algemeen Overleg voorafgaande aan de zogenoemde ministeriële week van de Algemene Vergadering met de Tweede Kamer besproken. In de jaren dat er geen nieuwe scorekaarten

worden opgesteld stelt het Kabinet voor dat in deze brief nader wordt ingegaan op eventuele belangrijke ontwikkelingen bij de VN-organisaties, -fondsen en -programma's die van belang zijn voor de hoogte van de Nederlandse bijdrage.

6. Kamer ontvangt voortaan jaarlijks volledig overzicht

De Nederlandse bijdragen aan de internationale organisaties zijn verspreid over een aantal hoofdstukken van de Rijksbegroting. Als overzicht voor de Kamer, zal het kabinet voortaan een tabel met alle bijdragen toevoegen aan de tweejaarlijkse brief bij de scorekaarten. In de tussenliggende jaren zal een dergelijk vergelijkend overzicht als bijlage worden toegevoegd aan de Richtlijnenbrief voor de Algemene Vergadering van de VN. In het overzicht zal per organisatie een onderscheid worden gemaakt tussen contributies, vrijwillige algemene bijdragen, geormerkte bijdragen en eventuele andere financiële bijdragen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen